

staar et Seminarium sig ikke ved, lige saa lidt som dets Elever staa sig derved. Det er derfor ikke nok, at man med et Skin af Ret kan sige, der er større Grund til at tro paa en vis upartisk Ensartethed i Eksaminationen hos en Eksaminationskommission i Forhold til en blot og bar Censurkommission. Men der er et Punkt, hvor jeg ganske vist mener, man kunde gøre denne Tanke en Indrømmelse. De Betragtninger, der føre til, at jeg foretrækker Lærernes Eksamination, føre slet ikke til, at jeg anser det for nødvendigt, at Lærerne ogsaa give Karakterer. Hvis man har Grund til at tro, at Lærerne se for mildt paa deres Elever, at de med den Tanke bag Øret, at Censorerne ere for strenge, maaske skrue deres egne Karakterer højere op, end det egentlig er heldigt, vil jeg finde det ganske i sin Orden, at man siger: I have faaet det store Fortrin at eksaminere jeres Elever, det bliver nu de fremmede Censurers Sag at vurdere Elevernes — og derigennem ogsaa jeres — Præstationer. Det var i alt Fald et Skridt i en Retning, som vilde imødekomme Fordringen fra den anden Side og alligevel bevare det, jeg anser for det vigtigste ved denne Eksamination.

Endvidere indeholder Lovforslaget Bestemmelser om Privatseminariernes Stilling. Jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa. Det er jo et Forsøg paa at organisere dem kraftigere end hidtil, saaledes at man mere har i sin Magt, hvad Vej deres Undervisning vil gaa. I Virkeligheden bliver der, naar det gennemføres, ikke overdrevent meget tilbage af Privatseminariet som saadant. Naar et privat Seminarium skal have sin Forstander godkendt, sine Lærere godkendte, sine Lokaler og Undervisningsapparater godkendte, Maksimum for Elevtallet i en Klasse godkendt; naar endvidere det, der skal undervises i, er foreskrevet gennem Loven, naar Eksamen er under den samme Ordning som ved Statsseminarierne, ja, saa bliver der af det rent private i Virkeligheden kun dette tilbage, at Staten ikke vælger Forstanderen, ikke udnævner Lærerne. Ansættelse og Afskedigelse af Lærerne ved statsanerkendte Seminarier skulle dog godkendes af Ministeriet — ogsaa det er en Begrænsning. Men der er endnu en Begrænsning, som jeg synes ikke var saa ueffen, men som ikke findes her. Det er den, der hænger sammen med, at der ifølge Loven skal gives Privatseminarierne et Tilskud til Lærerlønnen af Halvdelen af den samlede aarlige Udgift hertil i Stedet for tidligere

en Trediedel. Der regnes ud, at Lærerne ville faa, jeg tror en Trediedel mere i Løn end tidligere. Hvoraf ved man det? Det ved man jo kun, hvis man er sikker paa, at Privatseminariet ikke giver sig til selv at yde mindre for ved Hjælp af Statens Bidrag at slippe med ringere Udgift end tidligere. Hvis Privatseminariet bliver ved at lønne sine Lærere som hidtil, saa vinde Lærerne jo ingenting, og dette er jo slet ikke forhindret ved den Bestemmelse, at fremtidig skulle Privatseminarierne have Halvdelen af Lærerudgifterne godtgjort af Staten. Derfor synes jeg, det ikke vilde være saa galt, om der, ved Siden af at Ansættelsen og Afskedigelsen af Lærerne skulle godkendes af Ministeriet, tillige stod, at Lønnen skulde godkendes af Ministeriet. Saa var man naaet et Skridt videre til at betrygge deres Forhold. Og noget af det, hvorunder private Skoler og vel ogsaa private Seminarier have lidt allermost, er jo dette, at man ikke har kunnet give sine Lærere nogen ordentlig Løn. Kan man fra Statens Side her gribe kontrollerende ind, vil det vistnok kunne gøre Gavn, al den Stund Meningen med denne Bevilling netop er, at Lærerne skulle have mere — man har blot ikke sikret sig noget Kontrolmiddel her.

I Forbindelse dermed kommer jeg saa naturligt til et Øjeblik at tale om Statsseminariernes Lærerlønninger. De sidste Lønninger ere her fastsatte ved Loven af 1891 og Loven af 1903. I begge disse Love ere de 4 første Lønningssatser de samme: 1,800, 2,000, 2,200 og 2,400 Kr., de 4 sidste ere stegne i 1903 i Forhold til 1891: 1891: 2,600, 2,800, 3,000 og 3,000 Kr., 1903: 2,700, 3,000, 3,300, 3,600 Kr. Paa de 4 sidste Punkter er der altsaa et Fremskridt. Gennemsnitsalderen ved Ansættelsen er, som den ærede foregaaende Taler nævnede, 32 Aar, og det betyder, at Lønforhøjelsen i Kraft af Loven af 1903 i Virkeligheden først indtræder, efter at Folk ere blevne over 40 Aar gamle — 44 Aar, saa begynder den, og højest Lønning ere de først paa, naar de ere 53 Aar gamle. Det er lidt sent, det kommer. Og forlanger man af Seminarielærerne et godt Arbejde og fremtidig ogsaa et forøget Arbejde, forøget muligvis baade gennem Stofmængden og gennem et mere intensivt Arbejde dermed, saa maa man ogsaa lønne dem tilfredsstillende. Der er en Fare ved alle Lønningskampe, som jeg gerne vil nævne, den, at Kampen for Lønningerne bliver saa ivrig, at Interessen for Arbejdet kommer til at lide derunder.